

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 04.09.2017

Pag. 1/8

**FACULTATEA DE MEDICINĂ
PROGRAMUL DE STUDII
0910.1 MEDICINĂ PREVENTIVĂ
CATEDRA MANAGEMENT ȘI PSIHLOGIE**

APROBATĂ

la Ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare Facultatea Medicină

Proces verbal Nr. 1 din 28.08.2017

Președinte dr. hab.șt. med., conf. univ.

Suman Serghei

APROBATĂ

la Ședința Consiliului Facultății de Medicină

Proces verbal Nr. 1 din 2.10.2017

Decanul Facultății dr. șt. med., conf.univ.

Plăcintă Gheorghe

APROBATĂ

la Ședința catedrei Management și Psihologie

Proces verbal Nr.11 din 14.02.2018

Șef catedră, dr. șt. med., prof. univ.,

Spinei Larisa

CURRICULUM

DISCIPLINA LEADERSHIPUL ÎN DOMENIUL SERVICIILOR MEDICALE

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină opțională**

Chișinău, 2018

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 04.09.2017

Pag. 2/7

I. PRELIMINARII

În ultimul deceniu, Leadership-ul s-a conturat ca o componentă aparte, majoră a managementului. Se acordă o tot mai mare atenție orientării managerilor spre obținerea de rezultate mai bune în leadership. În preajma adevăraților lideri, angajații se simt mai competenți și găsesc munca mai interesantă. Leadership-ul se află în relație directă cu capacitatea de a influența comportamentul oamenilor.

În cadrul disciplinei Leadershipul în domeniul serviciilor medicale instruirea se va axa în special pe leadership, ca proces în care o persoană are capacitatea de a influența în mod conștient și deliberat pe cei din jurul său, pe care îi determină să realizeze anumite sarcini necesare pentru atingerea unui obiectiv comun, deasemenea vor fi elucidate anumite caracteristici ale unui lideri prin care el îi influențează pe ceilalți să realizeze anumite activități pentru a putea fi atins un scop.

Abilitățile de leadership sunt indispensabile în funcțiile de conducere, însă activitatea de leadership poate fi întreprinsă la orice nivel, indiferent unde ne situăm din punct de vedere ierarhic, deoarece noțiunile de leadership și influență sunt indisolubile. Decizia de leadership se adoptă în primul rând la nivel personal, ca urmare a conștientizării deținerii unor resurse esențiale: charismă, inteligență emoțională, competență profesională, capacitate de expunere, abilitate de influențare, abilitate managerială.

În comportamentul liderilor există o mare varietate privind modalitățile de influențare și motivare, precum și de direcționare a activității altor persoane în vederea atingerii obiectivelor organizației. Un manager poate promova un leadership care să ducă la creșterea interesului profesional al angajaților, la reducerea tensiunilor interpersonale, la participarea activă și cu interes sporit al angajaților la realizarea obiectivelor organizaționale.

Liderii organizațiilor, fie ele publice sau private, sunt pionii importanți când se vorbește despre modul în care funcționează acea organizație. De aceea studentul în cadrul lectiilor practice asumânduși rolul liderului, înțelege mai bine efectele pe care el le poate produce în cadrul organizației și modul în care s-ar putea îmbunătăți funcționarea acesteia cu ajutorul influenței pe care liderul o poate avea; în acest fel se pot găsi soluții pentru a ajuta organizațiile să devină mai eficiente

Studierea acestei discipline este indisolubil legată și de studierea unor concepte de bază ale managementului. Se va apela la așa concepte, teorii, ca funcții ale conducerii, puterea și influența etc

Misiunea curriculumului (scopul)

Se va studia comportamentul ca lider al managerului din cadrul unei organizații, punând accent pe elemente comportamentale precum autoritarismul sau orientarea înspre sarcină/angajați, cu o atenție sporită pentru înțelegerea factorilor care necesită un comportament (stil) sau altul; se va acorda atenție studierii puterii în organizații – atât laturii oficiale a puterii, cât mai ales laturii informale, care ține de personalitatea liderului.

- Limba de predare a disciplinei: română;
- Beneficiari: studenții anului IV, facultatea Medicină.N1 Medicina Preventivă

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	U.04.A.035		
Denumirea disciplinei	Leadershipul în domeniul sevicilor medicale		
Responsabil (i) de disciplină	Goma Ludmila, Nicov Irina		
Anul	II	Semestrul/Semestrele	IV
Numărul de ore total, inclusiv:			30
Curs	20	Lucrări practice	-
Seminare		Lucrul individual	10
Forma de evaluare	C	Numărul de credite	1

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- *la nivel de cunoaștere și înțelegere:*

Să determine caracteristicile, concepte de bază ale leadership-ului: noțiunea de leader, trăsături caracteristice și tipologia ca instrument de eficientizare a activității instituției.

Să înțeleagă rolul și importanța leadershipului în atingerea obiectivelor organizației;

Să însușească cunoștințe fundamentale în stimularea și motivarea personalului medical pentru implicarea subordonaților în procesul decizional.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 04.09.2017

Pag. 3/7

Să înțeleagă diferența dintre informare, manipulare, comunicare și persuasiune

Să însușească diverse abordări asupra leadership-ului;

Să cunoască stilurile (modelele) eficiente de leadership și a tehnicilor moderne de conducere.

Să cunoască distincția între rolurile de manager și leader;

Să cunoască esența leadershipului charismatic și să identifice componentelor comportamentale ale liderilor charismatici vs. lideri noncharismatici.

Să înțeleagă felul în care funcționează principiile de influențare pentru un leadership eficient.

- **la nivel de aplicare:**

Să explice comportamentele specifice ale liderilor asociate cu eficacitatea leadershipului;

Să aplice metode eficiente de antrenare și motivare a personalului

Să aplice managementul echipei în scopul sporirii performanțelor organizaționale

Să utilizeze abilitățile de autocontrol și autoevaluare în scopul identificării necesităților de formare și dezvoltare a imaginii de lider

Să dezvolte abilitatea de a încadra lideri din domeniul afacerilor în diferite stiluri de leadership, sau de a identifica amestecul de tipuri care îi caracterizează

Să utilizeze eficient strategiile de abordare a conflictelor

Să dezvolte abilitatea de a forma o echipă utilizând informații conexe legate de etapele formării și rolurile în echipă

Să dezvolte abilitatea de identificare a persoanelor creative și de stimulare a creativității acestora

- **la nivel de integrare:**

Să identifice oportunitățile existente pentru dezvoltarea personală și profesională.

Să evalueze influența factorilor mediului intern și extern asupra organizațiilor medicale. Să adapteze stilurile de leadership la contextul situațional din cadrul instituției

Să integreze stilul de leadership participativ pentru implicarea subordonaților în adoptarea deciziilor

Să integreze managementul echipelor în scopul sporirii performanțelor organizaționale prin poziționarea liderului în raport cu grupul și membrii grupului

Să dezvolte continuu abilitățile de autocontrol și autoevaluare în scopul de formare și dezvoltare a imaginii liderului perfect în conformitate cu necesitățile instituției medicale

Să dezvolte abilitatea de influențare, relaționare și conducere eficientă prin leadership.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Cunoștințe fundamentale: Management general, Psihologia generală

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		P	S	Ind
1.	Consideratii generale despre lider, leadership și management. Leadershipul organizațional:evolutie si conceptualizare.	2		
2.	Liderul si organizația. Problematika leadership-ului in organizatiile moderne.	2		
3.	Puterea și influența în management si leadership. Tipuri de decizii ale leader-ului.	2		2
4.	Stiluri și comportamente de leadership: descrierea principalelor modele.	2		
5.	Profilul unui lider:trăsături,calități, competențe.	2		2
6.	Leadership-ul și managementul echipei.	2		2
7.	Motivarea echipei și raporturile de muncă în colectiv – componentă de bază a leadership-ului.	4		2
8.	Comunicare în leadership- eficientă și principii.	2		2
9.	Schimbarea organizațională,ca performanță a leadershipului.	2		
Total		20		10

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 04.09.2017

Pag. 4/7

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 1. Consideratii generale despre leadership și management. Leadershipul organizational:evolutie si conceptualizare.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească conceptul de leadership• Să cunoască diferența , raportul management și leadership• Să cunoască deosebirea dintre noțiunea de manager și lider• Să înțeleagă abordările leadership-ului	<ol style="list-style-type: none">1. Concepte de bază în leadership și management. Evoluția conceptuală, lider și leadership, manager versus lider, lider și non-lider.2. Management și leadership: raport, particularități3. Leadershipul – funcție a managementului4. Teorii în abordarea leadership-ului. (Abordarea prin trăsăturile individuale; Abordări prin comportamentul liderului; Abordări situaționale ale liderului; Abordări contingente ; Abordări prin teoria transformațională.)5. Abordări practice în leadership;
Tema (capitolul) 2. Liderul și organizația. Problematika leadership-ului în organizațiile moderne	
<ul style="list-style-type: none">• Să delimiteze liderul formal de cel neformal• Să integreze tipul de cultură în organizație conform stilului de leadership• Să demonstreze factorii de influență a leadershipului în activitatea organizației• Sa demonstreze abilitatea de gândire strategică• Să aplice strategii manageriale în activitatea de leadership	<ol style="list-style-type: none">1. Structură organizațională. Leadershipul și nivelurile ierarhice2. Tipuri de lideri .Lider formal versus informal, Definirea managerului3. Leadershipul și comportamentul organizațional. Relația leader-organizație, leader-grup, leader-echipa;4. Instrumente, tehnici de planificare în leadership. Strategia și leadership-ul strategic5. Leadershipul – element integrativ al culturii organizaționale Rolul liderilor în cultura organizațională și cultura managerială
Tema (capitolul) 3 Puterea și influența în management și leadership.Liderul și procesul decizional	
<ul style="list-style-type: none">• Să cunoască conceptele de putere și influență ca elemente ale leadershipului• Să cunoască și să aplice tipurile de putere în activitatea de leader• Să cunoască caracteristicile unui leader și leadership etic	<ol style="list-style-type: none">1. Definirea puterii. Tipologia și sursele puterii ale leadershipului2. Obținerea puterii în organizație și formele de influență. Tactici de influențare.3. Împuternicirea angajaților . Abilitatea de a delega sarcinile în mod eficient .4. Implicarea leader-ului în procesul decizional5. Etape teorii strategii pentru luarea deciziei . Luarea deciziei în grup
Tema (capitolul) 4. Stiluri și comportamente de leadership: descrierea principalelor modele	
<ul style="list-style-type: none">• Să cunoască stilurile de leadership în funcție de comportament și orientare• Să aplice stilul corespunzător de leadership în conformitate cu viziunea organizației• Să aplice stilul de leadership în dependență de situație/ persoană	<ol style="list-style-type: none">1. Modele și teorii de leadership: concept și descrierea principalelor modele .2. Tipuri de leadership3. Stiluri și comportamente de leadership: stilurile tradiționale, stiluri moderne, și abordarea contingenta a leadershipului eficient4. Factorii care generează sau influențează alegerea stilurilor de conducere. Adaptarea stilului de leadership la situație/ persoană5. Eficiența stilului de leadership .
Tema (capitolul) 5 Profilul unui lider:trăsături,calități, competențe. .	
<ul style="list-style-type: none">• Să explice noțiunea de lider ca rol, funcție• Să cunoască caracteristicile liderului carismatic.etic• Să demonstreze rolul empatiei în relaționare	<ol style="list-style-type: none">1. Lider ca rol, statut,funcții Atributele liderilor de succes Inteligența emoțională2. Tipuri de responsabilitati ale leader-ului (Leadership ca interacțiune atitudine profesionala și responsabilitate în conducere)3. Personalitatea și comportamentul liderului Rolul temperamentului în leadership4. Empatia, prerogativă a liderului. Imaginea leaderului carismatic5. Elementele leadershipului etic Imaginea leaderului etic6. Leadership la genul feminin.
Tema (capitolul) 6. Leadership-ul și managementul echipei.	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 04.09.2017

Pag. 5/7

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">Să definească conceptul echipa versus grupSă cunoască etapele formării și dezvoltării echipeiSă demonstreze beneficiile organizaționale ale lucrului în echipe	<ol style="list-style-type: none">Conceptul de echipa, lucrul în echipă. Echipa versus grupLeaderul și munca în echipa., obstacole în calea lucrului eficient în echipeBeneficiile organizaționale ale lucrului în echipe. Etapele formării și dezvoltării echipeiElementele sociale ale funcționării echipei. Conducerea echipelorRolurile în cadrul echipei Roluri ale membrilor și liderilor.Formarea și dezvoltarea echipei de înaltă performanță
Tema (capitolul) 7.. Motivarea echipei și raporturile de muncă în colectiv – componentă de bază a leadership-ului.	
<ul style="list-style-type: none">Să aplice teoriile ale motivației în activitatea de leaderSă determine tipul de motivație în conformitate cu stilul de leadershipSă integreze tipul de motivație în conformitate cu stilul de leadership adoptatSă demonstreze abilitatea de a selecta tipul de motivație în funcție de statutul profesional al membrilor echipei și sarcina de realizare	<ol style="list-style-type: none">Motivația și rolul ei în management (leadership) Teorii privind conținutul procesului motivațieiStrategii de creare a culturii motivaționale și de menținere a nivelului motivațional;Capacitatea de a motiva echipaTipuri de motivație în conformitate cu stilul de leadershipAntrenarea personalului și dezvoltarea profesională
Tema (capitolul) 8. Comunicare în leadership- eficiență și principii.	
<ul style="list-style-type: none">Să definească noțiunea de comunicare în leadershipSă delimiteze specificul comunicării în grupuriSă cunoască tehnicile unei comunicări eficiente	<ol style="list-style-type: none">Definiții, scopuri și roluri ale comunicării în leadershipModalități și stiluri ale comunicării manageriale Documente managerialeComunicarea în grupuri, abilitatea de comunicare influențare, relaționarePiedici în comunicare. Eficiența comunicării în leadership
Tema (capitolul) 9. Schimbarea organizațională, ca performanță a leadershipului.	
<ul style="list-style-type: none">Să definească conținutul și esența schimbării organizaționaleSă cunoască cauzele rezistenței la schimbarea organizaționalăSă cunoască responsabilitățile și acțiunile de concretizare în procesul schimbăriiSă aplice diverse strategii ale schimbării în organizațieSă demonstreze abilitățile de soluționare a conflictelor	<ol style="list-style-type: none">Leadership-ul și schimbarea organizațională. Influența liderilor în procesele de schimbareLeadership organizațional creativ . modalitate de realizare a schimbăriiFormele și procesul schimbării organizaționalePerformanța organizațională ca rezultat al leadershipului Conceptualizarea Măsurarea performanțeiLeadershipul și managementul conflictelor.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

- CP3. Elaborarea strategiei de evaluare continuă a performanței organizației, normelor, principiilor de lucru, competențelor de evaluator eficient

✓ Competențe transversale (CT)

- CT1. Dezvoltarea gândirii critice, aplicarea cunoștințelor abilităților în leadership, pentru valorificarea creativității cu respectarea normelor, etica medicală
- CT2. Desfășurarea eficientă și eficace a activităților organizate în echipă, formarea competențelor în

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 04.09.2017

Pag. 6/7

managementul echipei

- CT3. Dezvoltarea unor abilități specifice în leadership prin utilizarea combinațiilor optime ale eficacității și eficienței profesionale și manageriale în scopul dezvoltării durabile a instituției medicale. Adoptarea conceptului de învățare continuă în scopul dezvoltării carierei profesionale.

✓ Finalități de studiu

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- a înțelege rolul de leader într-un context plin de complexitate;
- să dobândească cunoștințe de bază și să își dezvolte abilitățile absolut necesare unui leader pentru lucrul în echipă, comunicare, negociere;
- să utilizeze diferitele tipuri de leadership în concordanță cu specificul echipei și a obiectivelor de care răspund;
- să demonstreze abilități de organizare, comunicare, lucru în echipă, gestionarea a situațiilor dificile prin utilizarea adecvată a unor tehnici manageriale relevante;
- să creeze contribuția personală la realizarea obiectivelor organizatorice prin intermediul creșterii performanțelor echipei;
- Să aplice metode variate de soluționare a conflictelor
- să își sporească abilitățile de conducere eficientă a angajaților, prin adoptarea și utilizarea constanță a stilului de leadership potrivit fiecărei situații, pentru a crește competența și angajamentul subordonaților și dezvoltarea unor echipe de înaltă performanță.

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Proiect de grup	Alcătuirea portretului unui leader de succes	Prezentarea proiectului	2 săptămâni
2.	Modelul motivațional a lui Vroom	Aplicarea modelului motivațional a lui Vroom pentru motivarea personalului	1.Descrierea unei situații concrete din practica medicală 2. Calcularea M – forța motivației 3. Realizarea concluziilor.	5săptămâni
3.	Lucrare practică	Alegerea unei instituții medicale, precizarea necesității și conținutului concret al procesului de schimbare, identificarea grupurilor implicate în proces și a strategiei de realizare a schimbării. Sintetizarea etapelor algoritmului într-o matrice a schimbării organizaționale	Prezentarea power point	6 săptămâni
4.	Referatul	Analiza surselor bibliografice și realizarea unui referat la o temă de interes, suplimentară programului	1. Calitatea sistematizării și analizei materialului informațional obținut prin activitate proprie. 2. Concordanța informației cu tema propusă	7săptămâni
5.	Realizarea proiectului viitoarei activități manageriale și de leader-ship	În baza unei idei personale privind viitoarea activitate, studenții vor elabora și vor prezenta proiectul de leader-ship	1.Complexitatea proiectului. 2. Creativitatea. 3. Gradul de aplicare a cunoștințelor teoretice acumulate.	10săptămâni

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Metode de predare și învățare utilizate: Prelegerea interactivă, discuția ghidată, jocul de rol, brainstorming-ul,

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 04.09.2017

Pag. 7/7

brainwriting-ul, lucrul în grup, diagrama Venn, studiul individual, dezbateră.

- Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)
Strategii centrate pe activitatea profesorului și pe acțiunea de predare:
 - a. Strategii discursive și conversative
 - b. Strategii discursive și demonstrativeStrategii centrate pe activitatea de învățare și interacțiunea profesor – student :
 - a. Strategii bazate pe cercetare și explorare (cercetări investigative)
 - b. Strategii bazate pe utilizarea modelelor
 - c. Strategii bazate pe activitatea practică
 - d. Strategii centrate pe construirea de proiecte

Specific pentru însușirea disciplinei date este faptul ca la lecțiile practice o parte din timp este utilizat pentru rezolvarea testelor ,testelor psihologice , modelarea diferitor situații, studiilor de caz. Totodată, la finele modulului, studenții prezintă un model al proiectului viitoarei activități manageriale și de leader-ship

- **Metode de evaluare** (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Curentă: control frontal sau/și individual prin

- (a) aplicarea testelor,
- (b) analiza studiilor de caz
- (c) realizarea unor jocuri de rol la subiectele discutate.
- (d) lucrări de control

Nota medie este formată din note de la 2 lucrări de control si nota la lucrul individual

Finală: Colocvium simplu .

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

X. BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

A. Obligatorie:

1. Ețco C. Managementul în sistemul de sănătate. – Chișinău: Editura Epigraf, 2006.
2. Tintiuc D., Grosu L. și alții. Sănătate publică și management – Chișinău: Medicina, 2007.
3. Vlădescu C., Predescu M., Stoicescu E. Sănătate publică și management sanitar. – București: EXCLUS, 2002..
4. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. Москва, «Дело»б 1997.
5. Журавель В., Запорожан В. Основы менеджмента в системе здравоохранения. - Киев, 1994.

B. Suplimentară:

1. Cole Gerald A: Management, teorie și practică. - Chișinău: Știința, 2004.
2. Năstase M. Cultura organizațională și managerială. - București: Editura ASE, 2004
3. Zorlențan T., Burduș E., Căprărescu G. Managementul organizației. – București: Ed. Economică, 1998